

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Boros Ferenc*

Cím: *Utóhangok egy színházi jubileumra*

Forrás: *Új Nemzedék*

Bp.

(Hely)

1921. 5. 8

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old)

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Vigszínház

Idő

"1896/1921"

Személy

Közp. nyomt. XX. c. 22. sz.

Utóhangok egy színházi jubileumra

A szorgalmas ludak már egy héttel előbb telegógták az eget, nekünk már csak a fanyar és keserű kifakadások maradtak, ha mi is nem akarjuk körülugrani a fellobogó, magasra rakott örömtüzeket. Egy helyen azt olvastuk, hogy a *Vigszínház*, mely a Nemzeti méltó vetélytársává fejlődött, nem vitatja az elsőséget. — Az ország első színháza a balkezes vezetés, állami nehézkes adminisztráció mellett valóban nagyot sülyedt, de a bárók, orfeumok és kabarék szörnyű posványosága fölött mégis mindig olyan szűz magasságokban áll, hogy az ilyen alamuszi és jámbor kegyességre talán nem szorul rá. A Nemzeti Színházat még mindig menti, hogy árván maradt a pesti dögletes fertőben a művészet iránt való kötelességével. A nagyság a veszély idején fényeskedik diadalmos erővel. Mikor a Piave magyar vértől lett veres, mikor elbukó fejeket dédelgetett Galicia homokja, a *Vigszínház* beállt vigyorogva a háborus kupeczek közé... Aszszonyok szorongtak az üzletek előtt a téli fagyban, éjben, havas esőben, a *Vigszínház* szállította a hadseregszállítók számára a könnyed, inyenc falatokat. — A nyomor bögött utcákon és tereken, a sötét magyar tragédia egyre világosabb lett mindenki előtt, ki rémüldözött a kétségbeesett szemeken, a *Vigszínház* felvonultatta darabjaiban a kokottokat, vengerkákát. Írók, kik azelőtt a közönség bohócái voltak, hirtelen elkomorodtak, festők kacagó színei sötét tónusba borultak, csipkeverő aszszonyok munkájába kövér könnyek estek, még a kabarékban is bevert a szörnyű jégeső — csak a *Vigszínház* maradt süket: továbbra is csak az unalomig cséplelt szerelmi háromszög szerepelt kisdéd játékaiban, jó helyen elhelyezett hatásos vetkőzési jelenetekkel. Az igazság kedvéért megjegyezzük, hogy voltak színésznők, akik ez ellen a művészet ellen teljes erejükkel tiltakoztak, de ezek el is temethették magukat. Pest vetkőzést akart látni, a tömeg élvezni akart. A színházi lapocskák, e jól megolajozott kereplők, kezdtek találós kérdéseket adni s híven közölték a színésznők cipellőit, a formás lábukat; valóban a művészet nagyon tes-

tívé vált a lesülyedt a lábakra és a runakra. — A *Vigszínház* azba író is betévedt, az csak *Arcübasev* lehetett, ordító erotikájáért, *Shaw* véletlenségből, mert a polgári morált gunyolja.

Nem vagyunk olyan balekok, hogy szégyenkezzünk azon, ha ordítjátok: erkölcsbakterok vagyunk. Nem, mi már túl vagyunk rég ezen a mumuson. Mi a művészet teljes szabadságát hirdetjük, de a művészet erkölcsöt is jelent. *Madách* írhat kéjelgő, bentregő pogányokról, tivornyázó rómaiakról, mert a vallás megtisztulásáig emeli fel a szennybefulladt lelküket. Itt nem a bünt mutogatják a perverz gyönyörökre éhes szemeknek, de az emberi megigazulásnak gyujtanak fénylő világosságot.

Azt mondják, hogy a *Vigszínház* szolgálatokat tett a magyar irodalomnak. A magyar exportdrámák ellenkezőleg olyan rossz hírűek a komoly írói helyeken, hogyha valamikor mégis csoda történik s a magyarság új drámaírója megindul világhódító körútra, nagyon nehéz dolga lesz. A hírhedt drámák már minden rosszakaratot, gyanakodást, gyűlölséget fölkeltek.

Ezek után nem tudjuk, sirjunk-e, nevéssünk-e azon, hogy a jubileum napján a *Vigszínház* népszínművet ad. Mindenesetre képmutatás.

Száz év előtt a magyar nyelvért viaskodtak az írók, ma harcolni fogunk az igazi irodalomért. A magyar élet olyan kegyetlen igazsággal mered ránk, hogy nem lehet, bűn tovább aludnunk. Nem elégedhetünk meg néhány bömbölővel, ki a forumon ordítja a feltámadást, s közben tovább poshad a fertő. Ideje, hogy valaki megmondja, hogy a *Vigszínház* nem fa- vagy vaskereskedés, de életet teremtő élet. A vidék még tehetetlenül kukorekolja tovább a pesti színházak műsorát Szegeden, Debreczenben, Győrött, Sopronban, szerte a kicsi Magyarországon, Pesten kell lecsapolni a pocsolnyákat.

Boros Ferenc.

Székesfővárosi házinomda 1920